

art3

www.aku.sk

Kiska: „Nedokážeme veci dotiahnuť do konca“

s. 3

Slovenská vokálna tvorba na poľských pódiumoch

s. 8

Ďalšia úspešná zahraničná reprezentácia AU

s. 14

Najmladšia fakulta oslavovala

Najmladšia fakulta Akadémie umení, fakulta dramatických umení, si 14. decembra slávnostnými oslavami v priestoroch na Hornej ulici pripomenula 20. výročia svojho založenia.

Zaujímavý program

Výročie bolo koncipované ako stretnutie bývalých absolventov a pedagógov fakulty a patrilo mu celé popoludnie a večer. Pozvanie prijali mnohí z prvých pedagógov, pôsobiach na FDU, nevynímajúc prvú dekanu prof. Božidaru Turzonovovú. Po uvítaní dekanom fakulty doc. PhDr. PaedDr. Karolom Orbanom, PhD., študenti sprevádzali absolventov po budove fakulty, nasledovalo odhalenie portrétov prvých pedagógov, pôsobiach na fakulte v akademickom roku 1997/1998. Steny fakulty ožili osobnosťami, pričom táto "sieň slávy" predstavuje zrod novej tradície FDU. Program v divadelnej sále pripravili študenti, nechýbali ukážky jednotlivých výstupov z učebných predmetov. O dobrú náladu sa postarali práve študenti, ktorí vyšperkovali pohodovú atmosféru piesňami naživo.

(bš), foto: (vb)

Koncert k 100. výročiu ukončenia Veľkej vojny

V predvečer výročia ukončenia Veľkej vojny, ako ju súčasníci nazvali, sa v priestoroch Štátnej opery v Banskej Bystrici uskutočnil 10. novembra výnimočný koncert, na ktorom v slovenskej premiére zaznelo dielo majstra talianskeho bel canta G. Donizettiho Requiem.

Spoločné dielo

Poslucháči si vypočuli monumentálne dielo, s hlbokým ponorom do textu, s veľkými zvukovými freskami, rozší-

reným zborom, sólovými ansámbľami a dojmavými melodickými áriami. Text requiem, omše za zomrelých, je obsahovo najvýstižnejšie vyjadrenie úcty a piety voči všetkým obetiam vojen a zároveň aj vyjadrenie prosby a nádeje, aby sa niečo podobné neopakovalo. Na uskutočnení koncertu sa spoločne podieľali fakulta múzických umení Akadémie umení, Štátna opera a mesto Banská Bystrica. Interpretmi koncertu boli významní slovenskí spevácki sólisti Mariana Hochelová, Michaela Šebesto-

vá, Jozef Gráf, Gustáv Beláček a Štefan Kocán. Ďalšími umeleckými partnermi boli komorný zbor Ars vocalis (zbormajster Andrea Kirschová), zbor Štátnej opery (zbormajster Iveta Popovičová) a orchester Štátnej opery. Dielo hudobne naštudoval a dirigentom koncertu bol Pavol Tužinský.

(pt)

Kiska: „Nedokážeme veci dotiahnuť do konca“

Historicky prvá návšteva hlavy štátu na pôde Akadémie umení

Po návšteve škôl v Košiciach pricestoval prezident SR Andrej Kiska 13. novembra do Banskej Bystrice na diskusie so študentmi Univerzity Mateja Bela a Akadémie umení pri príležitosti 17. novembra, Dňa boja za slobodu a demokraciu a tiež Dňa študentstva. Na pôde akadémie, kam zavítal ako vôbec prvá hlava štátu v jej 21-ročnej histórii, ho privítal rektor prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didi a ďalší akademickí hodnostári.

Tretinu VŠ by zrušil

O školstve ako prioritě i súčasných problémoch v krajine diskutoval Andrej Kiska so študentmi AU v divadelnej sále FDU. Ako pripomenul, Slovensko v oblasti financovania vedy a výskumu zaostáva a z pohľadu peňazí, ktoré ako investor dávame na vedu a výskum, sa dostávame na chvost Európskej únie. To je obrovská škoda, pretože sme malá krajina a školstvo, veda a výskum je základ toho, ako bude vyzerat' o desať alebo o dvadsať rokov, zdôraznil Kiska a zároveň vyjadril sklamanie, že sa reforma školstva stále neuskutočňuje. „Jednu tretinu vysokých škôl u nás by som zrušil,“ dodal.

Prezident sa študentom prihovril s osobným príbehom s tým, aby sa v živote nebáli prehier, pretože sú súčasťou každého úspechu. To, že kedysi za veľkou mláskou čistil dlážky, ho naučilo pokore a naštartovalo jeho úspešnú kariéru. Študenti, ale aj pedagógovia AU, vyvolali okrem diskusie o súčasných ekonomických a sociálnych problémoch na Slovensku tiež debatu na tému straty dôvery – v tomto prípade akademickej obce – v jednotlivé ministerstvá, predovšetkým školstva. Na otázku, čo by v tomto smere zmenil k lepšiemu, Kiska odvetil: „Vieme, aké sú problémy, dokážeme ich pomenovať. No nedokážeme veci dotiahnuť do konca. Politici časti veci neriešia, lebo je to nepopulárne.“ Podľa slov hlavy štátu politika patrí aj na akademickú pôdu.

Osobný príbeh s umeleckým podtextom

Prezident sa na začiatku rozprávania o svojom životnom príbehu zmienil o tom, že ísť do umenia je preňho ťažká cesta. „Na druhej strane vy máte šťastie, že to robíte srdcom,“ povedal. Prezradil, že kedysi v piatej triede hral divadlo, že ho vyhodili z klavíra, no obľúbil si hru na gitaru. Obľubuje Žbirkú, Gombitovú, Elán, IMT Smile, v Bratislave navštevuje SND, Novú scénu i operné predstavenia.

V súvislosti s operným spevom sa vyjadril k otázke, prečo sa o takých hviezdach, ako je Pavol Bršlík, u nás málo hovorí. A prorektorom Matúšom Olhom sa dal pozvať na premiéru inscenácie Bačovej ženy, čo ho zjavne potešilo, no otázku účasti na nej ponechal otvorenú...

(ben, in), foto: Vlado Bahýl, mh

4×4, FAJN ART 1, 2

Rosenfeldov palác v Žiline v novembri „obsadila“ katedra grafiky. 8. novembra sa konala vernisáž dvoch výstav: 4X4 a dvojjvýstava FAJN ART 1, 2.

Výstava Roberta Bruna pod názvom 4X4 (8. november – 14. december) prezentovala kolekciu štyroch veľkoformátových obrazov, ktoré sú aktuálnym autorovým výstupom v médiu maľby. Kurátorkou výstavy bola Katarína Rusnáková.

FAJN ART 1 (8. november – 29. november) pod kurátorským vedením Patrika Ševčíka prezentovala tvorbu študentov katedry grafiky a FAJN ART 2 (29. november – 14. december) predstavila tvorbu pedagógov katedry grafiky. Kurátorom tejto výstavy bol Igor Benca.

(ps), foto: Marek Jančúch

Robert Brun, Katarína Rusnáková, Patrik Ševčík a Pavol Choma počas otvorenia výstavy

Pohľad na výstavu FAJN ART 1

Ako preklenúť začarovaný kruh

Deň otvorených dverí FVU AU je príležitosťou pre záujemcov i jednotlivé katedry

Fakulta výtvarných umení Akadémie umení začiatkom novembra pozvala verejnosť na tradičný Deň otvorených dverí. Všetci návštevníci, ale predovšetkým záujemcovia o štúdium na FVU, sa mohli zúčastniť priebehu pedagogického procesu, kde im vedúci ateliérov zodpovedali na otázky, týkajúce sa obsahu vyučovania. V prípade záujmu si mohli so sebou priniesť aj domáce práce na konzultáciu.

Touto akciou v rámci náboru pre potenciálnych uchádzačov o štúdium sa fakulta prezentuje už niekoľko rokov: O mesiac nato ju nasledovala ďalšia v čase, kedy sa končili semestrálne práce, kde títo záujemcovia mohli vidieť okrem rozpracovanosti aj hotové práce, ktoré sú študentmi prekladané na hodnotenie. „Prvoradým účelom tohto nášho podujatia je sprístupnenie našich ateliérov a zároveň demonštrovať uchádzačom o tento typ štúdia to, čo sa deje na škole a konkrétne na sochárskej katedre, grafickej katedre i katedre maľby, ktoré paralelne organizujú takéto návštevné dni,“ uviedol dekan fakulty doc. Juraj Sapara, akad. soch. „A nielen uchádzači, ale aj rodičia sa tu na tvári miesta môžu zoznámiť s našou prácou a s tým, čo študentov čaká po prijatí na našu školu.“ Verejnosť mala počas Dňa otvorených dverí k dispozícii dostatok propagačných materiálov, kde našla všetko o všetkých akreditovaných študijných odboroch, pedagógoch i predmetoch, ktoré študenti počas bakalárskeho či magisterského štúdia absolvujú.

Študent dostane, čo potrebuje

Pravdaže, v takýchto prípadoch je namiesto otázky, či je záujem dostatočný. „Nuž, všeobecne je známe, že ide o problém všetkých vysokých škôl, ktorý vyplýva nielen z demografickej krivky, ale podľa posledných prieskumov, ktoré som mal možnosť sledovať, ide aj o znižovanie záujmu o štúdium na umeleckých školách. Osobne si túto skutočnosť nedokážem vysvetliť, no je to fakt, s ktorým sa musíme vysporiadať. Vlastne aj náš Deň otvorených dverí

vznikol na popud tejto situácie. Jednoducho potrebujeme urobiť väčší „piár“ škole, aby sa o nej viac vedelo, pretože aj naše vlastné prieskumy – keďže máme mnoho absolventov v pozícii učiteľov na stredných školách hlavne v našom regióne – signalizujú, že povedomie o nej nie je dostatočné. Pritom sme vydali niekoľko publikácií, ktoré boli po školách distribuované. Takže je to mierne začarovaný kruh, ale iná cesta nie je, len stále sa snažiť, pripomínať a iniciovať, že táto škola má zmysel, úroveň a študenti, ktorí ju absolvujú, končia ako profesionálni umelci z povolania. Je to špecifické štúdium, ale ako vravím, sčasti ovplyvnené i súčasnou ekonomickou situáciou u nás. Žiaľ, musím konštatovať, že ani uplatniteľnosť tvorivých umelcov na voľnej nohe nie je v súčasnosti na žiaducej úrovni, pokiaľ si absolvent nedokáže vytvoriť vlastné podmienky na svoju tvorbu,“ vysvetľuje docent Sapara. Inými slovami, aj výtvarník musí z niečoho žiť a trh s umením je v dnešnej

dobe na Slovensku pomerne slabý. A tak sa väčšina bývalých študentov FVU AU popri vlastnej tvorbe a reštaurátorskej práci venuje pedagogickej činnosti. Štatistiky sú preto pomerne lichotivé, len mizivé percento z nich sa ocitne v evidencii úradu práce. Práve skutočnosť, že si absolventi dokážu nájsť svoje miestečko, teší a dokazuje, že študent na fakulte dostane to, čo potrebuje k tomu, aby bol schopný samostatnej umeleckej existencie.

Semester ako každý iný

Aká je teda situácia, pokiaľ ide o aktuálny akademický rok? „Zimný semester je vždy o niečo kratší, takže je ťažšie dopredu vynášať hodnotiace súdy,“ odpovedá dekan fakulty. „Ide o tvorivú činnosť, v rámci ktorej študenti v každom ateliéri riešia priemerne tri zadané úlohy, prípadne ďalšie, ktoré si dobrovoľne zvolia a hodnotenie, zvlášť pri sochárskej katedre, ktorá je náročná aj na materiálne spracovanie a fyzickú prácu, má dlhší časový priebeh. V podstate sa to dá globálnejšie hodnotiť až v rámci prieskumu na záver semestra. Takže momentálne prežívame štandardný semester ako každý iný, s tým, že máme študentov, ktorí sú už trochu vpredu a takých, ktorí sú v priemere, ale to predstavuje vo výtvarnej a tvorivej činnosti krivku, ktorá raz stúpa, raz klesá. No efekt, na základe ktorého sa dá istým spôsobom bilancovať, sa - ako vravím - dostaví až na záver semestra.“ Prednadvom si fakulta výtvarných umení zrenovovala svoje sídlo, črtá sa z hľadiska investičných zámierov ďalšia novinka? Dekan Sapara ozrejmjuje, že to boli financie, ktoré prichádzajú z ministerstva školstva a vyzdvihuje skutočnosť, že v spolupráci s rektorom školy a výrazným finančným príspevkom z jej rozpočtu sa im podarilo zrenovovať a konečne konštituovať serióznou galériu, ktorú slávnostne otvorili koncom novembra.

(ba), foto Vlado Bahýl

O súčasnej teatroológii a divadle

Medzinárodná teatrologická konferencia na pôde FDU AU napísala svoju pätnástu kapitolu

Medzinárodná banskobystrická teatrologická konferencia si v novembri napísala svoj 15. ročník, venovaný dlhoročnému pedagógovi, divadelnému kritikovi a historikovi PhDr. Andrejovi Maťašíkovi, PhD. pri príležitosti jeho nedožitých 65. narodenín, pretože bol neúnavným zástancom, propagátorom a vykonávateľom myšlienky konferencie.

Témou konferencie bola Súčasná teatroológia a divadlo – vzťah divadelnej vedy, vzdelávania a scénického umenia v 21. storočí. Podujatia sa zúčastnili odborníci z Poľska, Srbska, Česka a Slovenska, organizačne ho pripravila Fakulta dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici s vedeckým a programovým výborom v zložení prof. Jan Vedral, PhD., prof. PhDr. Oliver Bakoš, CSc., doc. Matúš Ol'ha, PhD., Mgr. art. Katarína Burdová Ph.D., PhDr. Elena Knopová, PhD., organizačný výbor tvorili PhDr. Silvia Kováčiková, ArtD., Mgr. Ingrid Dobišová, Mgr. Milan Zvada, Mgr. art. Sandra Polovková a Mgr. art. Petra Kovalčíková. Z verejných zdrojov podujatie podporil Fond na podporu umenia, partnermi boli Slovenské centrum AICT a BBSK. Nechýbalo ani divadelné predstavenie – Alessandro Baricco: Legenda 1900 (monodráma) v réžii Jany Ovšonkovej, účinkoval Štefan Palfi.

Programové bloky

Privítania účastníkov sa zhostili prorektor pre rozvoj, investičnú a projektovú činnosť Matúš Ol'ha a vedecký garant konferencie Jan Vedral.

Program: Andrej Maťašík – pedagóg, divadelný kritik a historik (bloky viedli Michal Babiak, Miloš Mistrík, Elena Knopová). Prednášky:

Andrej Maťašík – kritik s divadelnou praxou I. (roky 1971 – 1998) – Miloš Mistrík (Ústav divadelnej a filmovej vedy centra vied o umení SAV); Andrej Maťašík – kritik s pedagogickou praxou II. (roky 1999 – 2017) – Elena Knopová (FDU AU, Ústav divadelnej a filmovej vedy centra vied o umení SAV); Andrej Maťašík na cestách medzi Borinkou a Ban-

Na tému Teatroológia a dramaturgia: logos a obraz v premýšľaní o divadle hovoril Jan Vedral z DAMU Praha, Divadla na Vinohradech a FDU AU

skou Bystricou – Matúš Ol'ha (FDU AU); Teatroológia a dramaturgia: logos a obraz v premýšľaní o divadle – Jan Vedral (DAMU Praha, Divadlo na Vinohradech, FDU AU); Radostná divadelná veda o všetkom a o ničom – Michal Babiak (FF UK v Bratislave, FDU AU); Obmedzenia vedeckého pojmu vo vzťahu k umeniu podľa T. W. Adorna – Oliver Bakoš (FF UK v Bratislave, FDU AU); Divadelná veda a snaha o poznanie – Vlatko Ilić (FDU Univerzita umenia v Belehrade); Disciplína chaosu – Lucia Repašská (Kabinet pro výzkum divadla a dramatu, Divadelní fakulta JAMU v Brne); Bauhaus v 21. storočí – Jaroslav Daubrava (FDU AU, Štátne divadlo Košice); Prešovská škola – laboratórium Karola Horáka ako výchova umením a k umeniu – Peter Himič (FDU AU, Štátne divadlo Košice); Fenomén divadla „The Change“ v Novom Sade – Vesna Krčmar (Akadémia umení Univerzita v Novom Sade); Projekt mobilnej umeleckej tvorby: úspechy a výzvy varšavského Divadla Baj v rokoch

2015 – 2017 – Andrij Sendetskyj (Centrum kultúrnych a umeleckých iniciatív, Lvov); Seniorský divák a súčasné divadlo – Viera Bartková (FF UK v Bratislave); Fenomény súčasného nezávislého divadla na Slovensku – Miroslav Ballay (FF UKF v Nitre); Divadelné rozprávania o dejinách ako spôsob formovania historického vedomia – Martin Timko (FDU AU).

Separátnu časť venovanú doktorandom viedli Jan Vedral, Matúš Ol'ha.

Program: Le théâtre – Jakub Mudrák (FDU AU); Tvorba pre deti a mládež v profesionálnom divadle v Trnave – história a súčasnosť – Lucia Mihálová (Ústav divadelnej a filmovej vedy centra vied o umení SAV); Vzdelávacie projekty ako súčasť dramaturgickej koncepcie v nezávislom divadle – Zuzana Timčíková (Ústav divadelnej a filmovej vedy centra vied o umení SAV); Divadelné umenie ako nástroj rozvoja občianskej identity – Sandra Polovková (FDU AU);

(ne)Umelecký kontext tvorby hereckej postavy – Marek Rozkoš (FDU AU); Kategória času v intermediálnom divadle – Viktória Oroszová (FF UK v Bratislave); Vzdelávanie divadlom v Poľsku, druhý cyklus – Dorota Fox – Aneta Glowacka (Inštitút kultúrnych a interdisciplinárnych štúdií, FF Sliezskej univerzity v Katowiciach); Možnosti tvorivej dramatiky v procese vzdelávania k trvalej udržateľnosti – Ivana Ignjatov Popović (Vysoká

škola aplikovaných štúdií predškolskej výchovy v Novom Sade); Divadlo a vzdelávanie / Divadlo v školách / Vzdelávanie divadlom – Jerzy Bielunas (Akadémia divadelného umenia S. Wyspiańskiego v Krakove, pobočka vo Wroclave); Autorské divadlo na základných umeleckých školách – cesta k pochopeniu drámy mladosti – Zuzana Spodniaková (Ústav divadelnej a filmovej vedy centra vied o umení SAV); Stanislavskij je

mŕtvy – nech žije Stanislavskij! – Tomáš Mischura (FDU AU); Od súčiastok k stroju. Je potrebné čítať manuál? – Soňa Kočanová (FDU AU); Postavenie techniky reči v súčasnej divadelnej tvorbe na Slovensku – Richard Sanitra (FDU AU).

(in), foto: Vlado Bahýl

Bašta útočí na pôde akadémie

Od októbra 2018 do februára 2019 navštívia Banskú Bystricu mnohí známi slovenskí autori a autorky. Diskusie s nimi však nebudú ohraňované len priestormi kultúrnych centier či kníhkupectiev, svoju tvorbu predstavujú vďaka projektu Bašta útočí: Slovenská literatúra 1.0 aj na pôde fakúlt Univerzity Mateja Bela a Akadémie umení.

V závere novembra prišiel do Banskej Bystrice diskutovať aj publicista a editor Ján Púček, ktorému v týchto dňoch vyšla nová kniha Med pamäti. Venoval ju osudom, ktoré (ne)stihol poznačiť masaker s názvom 20. storočie. Cez príbehy nenarodených a hmlisté rodinné spomienky oživuje traumatizujúce udalosti dejín starého kontinentu, pričom v intímnom monológovi formuluje otázky, na ktoré môže byť už zajtra neskoro. Na besede sa rozprávalo o jeho inšpiráciách v živej ľudskej knižnici, ale aj jeho obľúbených autoroch. Podujatie bolo otvorené širokej verejnosti. Diskusia sa odohrala

v Malom štúdiu FDU AU a moderoval ju Slavo Sochor.

Jána Púčka bolo možné stretnúť aj na večernom podujatí Nech žije bašta: Spev tebe – Ján Púček – Vanda Rozenbergová v kníhkupectve Artforum Banská Bystrica.

Diskusia sa uskutočnila v rámci projektu Bašta útočí: Slovenská literatúra 1.0, ktorý realizuje Literárna bašta (Laputa, o. z.). Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia, ktorý je zároveň jeho hlavným partnerom.

(in)

Hlbavý AniMak

Premiéra incenácie AniMak koncom októbra v Divadle Akadémie umení v Banskej Bystrici prinútila diváka zamyslieť sa.

Tisíccky ľudí každý deň uskutočňujú mechanické rituály nanútené civilizáciou. A zabudli, už ani netušia o rituáloch pôvodných, ktoré dávali zmysel. Ich srdcia spia. Prebudia sa? Incenácia vznikla kolektívnou tvorbou na tému „hľadania identity v súčasnej konzumnej a multikultúrnej spoločnosti“. Žijeme vo svete vyprázdnených významov?

Príbeh sa sústreďuje na nemanželského chlapca, Jozefa Maka, ktorý sa svojim špecifickým, spoločensky podmieneným a rodinnou situáciou determinovaným správaním snaží zapadnúť do sveta, v ktorom ho vlastne nik nechcel a nečakal. „...nemohol byť Jano, nemal byť aniMak.“ V hre účinkujú Andrea Juhásová, Katarína Gurová, Andrej Polakovič, Adriana Gandžalová, Filip Sirotiar, Katarína Baranyai, Eva Javorská a Pavol Olešňan. Scenár a spracovanie kolektívnej tvorby do textovej predlohy: Katarína Vozárová, námet a koncept:

Petra Kovalčíková, Katarína Vozárová, dramaturgia: Katarína Vozárová, scénografia: Michal Bugáň, kostýmy: Alžbeta Vakulová, hudba: This is Kevin, réžia: Petra Kovalčíková, pedagogické vedenie: prof. MgA Jan Vedral.

(in), foto (vb)

Slovenská vokálna tvorba na poľských pódiumoch

Zľava Mgr. et Mgr. art. Peter Špilák, PhD., ArtD.; prof. Mária Tomanová, ArtD.; prof. dr hab. Urszula Kryger - dekanka Wydziału Wokalno-Aktorskiego Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi; Mgr. art. Marta Nemcová, ArtD.; prof. dr hab. Piotr Miciński - vedúci Katedry Wokalistyki Akademii Muzycznej im. G. i K. Bacewiczów w Łodzi; Mgr. art. Martin Popovič

Koncom októbra mali milovníci vokálneho umenia v troch poľských mestách možnosť vychutnať si jedinečný zážitok v podobe koncertov z tvorby slovenských skladateľov 20. a 21. storočia.

Slovenská sopranistka Mária Tomanová, barytonista Martin Popovič a klaviristka Marta Nemcová sa poľským poslucháčom predstavili 23. októbra v Katowiciach, 24. októbra v Czestochowej a 26. októbra v Łodzi v rámci koncertného turné, ktorého zámerom bola prezentácia vokálnej tvorby staršej a mladšej generácie slovenských skladateľov 20. a 21. storočia v poľských kultúrnych centrách. Slovenskí umelci poslucháčom

predstavili sopránové a barytónové vokálne diela slovenských hudobných skladateľov staršej a mladšej skladateľskej generácie 20. a 21. storočia, ako sú Mikuláš Schneider Trnavský, Bartolomej Urbanec, Alexander Moyzes, Ján Cikker, Eugen Suchoň, Šimon Jurovský, Dezider Kardoš, Ivan Hrušovský, Tibor Andrašovan, Tibor Frešo, Ladislav Burlas, Igor Dibák, Vojtech Didi, Víťazoslav Kubička, Jevgenij Iršai, Pavol Krška, Jozef Gahér, Jaroslav Meier, Frico Kafenda, Zdenko Mikula, Peter Martinček a Peter Špilák. Každému z koncertov predchádzal seminár o tvorbe slovenských skladateľov 20. a 21. storočia, ktorý viedol slovenský hudobný skladateľ Peter Špilák.

Ohlasy na prezentáciu

Prezentácia slovenskej tvorby sa stretla u publika s veľmi pozitívnym ohlasom. V ďakovných listoch bola ocenená vysoká umelecká úroveň produkcií a propagácia slovenskej kultúry na poľských pódiumoch:

„Umelci predviedli výkony na najvyššej umeleckej úrovni. Študenti a pedagógovia školy ZPSM im. W. Kilara nadšene prijali slovenských umelcov. Program koncertu bol veľmi zaujímavý, priblížil slovenské vokálne umenie 20. a 21. storočia. Koncert, prednáška slovenských umelcov sa stretol s veľkým ohlasom publika ZPSM im. W. Kilara v Katowiciach.“ (wicedyrektor mgr Rafal Dudek).

„I would like to express my sincere congratulations for the magnificent concert of works Slovak composers of 20. and 21. century performed on October 24th in Czestochowa Philharmonic by Mária Tomanová – soprano, Martin Popovič – baritone and Marta Nemcová – piano. I would also like to thank dr Peter Špilák for presenting the lecture: Slovak composer's works of 20. and 21. century for Pedagogues and Students of the Music Institute of the Jan Dlugosz University in

Czestochowa on October 24th. The events presented by you were very popular and were an important accent promoting the Slovak music culture in our academic environment.“ (dr hab. Maciej Zagórski, prof. UJD).

Projekt bol určený širokej laickej a odbornej verejnosti kultúrnych centier Poľskej republiky. Spoluorganizátormi koncertných vystúpení a seminárov boli umelecké a hudobno-pedagogic-

ké inštitúcie v Poľsku: Uniwersytet Śląski v Katowiciach, Czestochowska Filharmonia im. Bronislawa Hubermana a Akademia Muzyczna im. Grazyny i Kiestuta Bacewiczów v Lodži. Realizáciu celého projektu z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia a Fakulta múzických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici.

Mgr. art. Mária Nečesaná, PhD., foto (aa)

Interpretačný cimbalový seminár

Fakulta múzických umení AU usporiadala v polovici novembra interpretačný cimbalový seminár a workshop, a to jednak vo svojej koncertnej sále, jednak v priestoroch tunajšieho Konzervatória J. L. Bellu.

Funkcie moderátorky sa ujala hlavná organizátorka podujatia doc. Viktória Harencsár, ArtD.

V pozícii lektora, prednášateľa a vedúceho workshopu pri téme Rozličné metódy brnkacej techniky hry na cimbele vystúpil prof. Wilfried Scharf (Rak.), rovnakej úlohy v rámci témy Pôvodná literatúra a interpretácia starej hudby na historických nástrojoch – hackbrett, salterio – sa zhostila Franziska Fleischanderlová (Rak.). Obaja protagonisti sa predstavili aj v rámci citarového, resp. koncertu starej hudby. Prednášku a workshop na tému Ladenie a údržba cimbalu mal pod palcom Mgr. art. Juraj Helcmanovský (Slov.), Yochin Show ponúkla prednášku a workshop Samdansurena Urabilega (Mong.) a nechýbal ani džezový koncert Marcela Comendanta a Stanislava Palúcha. Záver podujatia patril galakonzertu lektorov a účastníkov cimbalového seminára.

(ba), foto Vlado Bahýl

Dvojica aktérov v plnom nasadení

Viktória Harencsárová s Franziskou Fleischanderlovou

Koncerty v podaní študentov i pedagógov

Začiatkom decembra sa v koncertnej sále FMU AU odohrali dva koncerty študentov katedry vokálnej interpretácie.

V prvom z nich účinkovali H. Akyaz, S. Amerová, E. Banči, E. Dadajová, B. Kršiaková, A.- M. Kaňa, K. Ludwicka, M. Luprichová, J. Nemčková, G. Sárossy, M. Tajtáková, P. Schwarz a M. Trembáčová. Na programe boli G. Bizet, G. Caccini, P. I. Čajkovskij, A. Dvořák, J. Holubek, Š. Jurovský, N. Rimskij-Korsakov, W. A. Mozart, J. Pauer, A. Ponchielli, R. Schumann, C. Saint-Saëns, B. Smetana a M. Schneider-Trnavský. Klavírna spolupráca M. Arendárik, B. Koval, X. Maskalíková a M. Nemcová.

V ďalšom koncerte sa predstavili M. Brandisová, L. Brodecová, L. Jombíková, K. Magátová, G. Pappová, M. Pružinec, P. Račko, J. Radovičová, A. Serdelová a D. Trokšiarová. Zazneli skladby autorov: J. S. Bach, V. Figuš-Bystrý, P. I. Čajkovskij, N. Dostal, J. Haydn, G. F. Händel, W. A. Mozart, B. Martinů, C. Saint-Saëns, G. Puccini, P. Rombi, S. Rachmaninov, A. Stradella, A. L. Weber, M. Schneider-Trnavský. Klavírna spolupráca M. Arendárik, B. Koval, M. Nemcová.

Súčasťou predvianočných aktivít FMU bol cimbalový koncert v sále fakulty pod pedagogickým vedením doc. Viktórie Herencsárovej, ArtD. A Mgr. Art. Martina Budinského, ArtD.

Komornú sálu FMU si za dejisko Vianočného kontrabasového koncertu zvolili aktéri podujatia, v ktorom sa predstavili účinkujúci Aynur Zayni, Brian Mikuláš Maťaš, Janka Kočíková, Jakub Stračina, Ján Krigovský, Metod Podolský, hostia Jakub Hrozáň, Lukáš Deviatka a Konzervatórium Dezidera Kardoša Topoľčany. Na programe boli Karl Ditters von Dittersdorf, Gabriel Fauré, Ladislav Kupkovič, Franz Anton Hoffmeister, David Heyes, Benedetto Marcello, Ludovít Rajter, Peter Machajdík, Domenico Gabrielli, Dirk Börner a Giovanni Bottesini za klavírnej spolupráce Mgr. art. Lucie Biľovej, ArtD. a Mgr. Bohdana Kovala pod pedagogickým vedením Mgr. Jána Krigovského a Mgr. art. Metoda Podolského.

O deň nato sme boli v koncertnej sále FMU svedkami koncert študentov katedry orchestrálnych nástrojov. Účinkovali v ňom Martina Kuštárová, Kateryna Popovych, Karolína Rumanová,

Vojtech Botoš, Anyur Zayni, Patrik Kanuščák. Na programe boli skladby V. Asencia, M. Skoryka, L. Sommera, P. Bellinatiho, H. Wieuxtempa, M. Regeera, G. Faurého a E. Elgara, pedagogické vedenie mali pod palcom Mgr. art. Peter Strenáčik, PhD., MgA. Milan Paľa, ArtD., doc. Mgr. Zuzana Bouřová, Ph.D., ArtD., Mgr. Ján Krigovský a doc. Mgr. art. Adam Marec, ArtD., klavírna spolupráca Mgr. Bohdan Koval a Mgr. art. Xénia Egedová, ArtD.

Koncert na pôde konzervatória

Ďalším príspevkom FMU AU sa stal rovnako predvianočný Večer muzikálových melódií, v ktorom sa v Koncertnej sále Konzervatória J. L. Bellu predstavili študenti muzikálového spevu katedry vokálnej interpretácie. Na programe boli piesne z muzikálov: Neberte nám princeznú, Dracula, Mata Hari, Hamlet, Mamma mia, Madam de Pompadour, Cigáni idú do neba, Cyrano z predmestia, Bedári, Tisícročná včela, Marie Antoinette – kráľovná Francie, Funny Girl, Pomáda, Evita, Touha jménem Einodis.

(in)

Kaštieľ Radvanských v pozornosti správnej rady

Nepochybne každého milovníka kultúry a krásy môže len tešiť, že rekonštrukčné práce na Kaštieli Radvanských, ktorý sa nachádza v portfóliu Akadémie umení, neustali ani v predchádzajúcich týždňoch. A čo nevidieť, mala by sa začať obnova Rytierskej sály, takpovediac skvostu tohto utešeného objektu.

Zoznámenie sa s aktuálnym stavom

Kultúrnu pamiatku Kaštieľ Radvanských, ktorá dlhé desaťročia chátrala, má AU v dlhodobom prenájme. Jej cieľom je sprístupniť renesančný kaštieľ zo 16. storočia všetkým Banskobystriča-

nom vrátane okolitého parku. K tomu, aby všetko postupovalo podľa harmonogramu či predstáv, slúžia kontrolné dni a návštevy kompetentných. Začiatkom novembra absolvovala obhliadku objektu aj Správna rada Akadémie umení, ktorá sa na tvári miesta zoznámila nielen s príslovečným geniom loci, ale najmä s aktuálnym stavom a postupom prác, čo rezonovalo aj na jej následnom zasedaní v priestoroch Fakulty zdravotníctva Slovenskej zdravotníckej univerzity v Bratislave so sídlom v Banskej Bystrici. Správnu radu Akadémie umení tvoria členovia navrhnutí ministrom školstva doc. Ing. Mária Seková, PhD. (predsed-

níčka), Ing. Marek Planieta (podpredseda), Ing. Janka Benčová, prof. MUDr. Svetozár Dluholucký, CSc., Mgr. Jozef Maculák, Tibor Šramčík, členovia navrhnutí rektorom vysokej školy MUDr. Ján Nosko, PhD. Rudolf Hromada, Ing. Ján Lunter, Ing. Janka Raffajová, Ing. Dominik Belko, Juraj Turčan, členka vymenovaná na návrh zamestnaneckej časti akademického senátu Ing. Danica Šimková, člen vymenovaný na návrh študentskej časti akademického senátu Bc. Peter Magurský a tajomníčka SR AU

Bc. Jana Majerová, (ba)

Breznianska kalvária slúži svojmu účelu

Od nápadu k samotnej realizácii prešla síce veľmi dlhá cesta, no na radosť autorov myšlienky i širokej verejnosti Brezniansku kalváriu v závere septembra otvorili.

Sympózium s medzinárodnou účasťou

Pobytu umelcov zo štyroch krajín predchádzali dlhé mesiace nevyhnutných príprav, počas ktorých bolo potrebné vybrať vhodnú lokalitu, zohnať sponzorov a materiál a napokon v neposlednom rade ľudí, ktorí peknú víziu zhmotnia do minimálne rovnako hodnotného umeleckého vyobrazenia. O náročnosti celého procesu by vedeli hovoriť najmä autori myšlienky vybudovania Breznianskej kalvárie na čele s viceprimátorkou Petrou Dzurmanovou. Zamýšľaný koncept sa začal výraznejšie meniť na realitu začiatkom tohtoročného leta, kedy Brezno prvýkrát vo svojej histórii zorganizovalo medzinárodné sympózium s cieľom zhotoviť takto originálnu podobu vlastnej krížovej cesty. Pomocnú ruku vtedy výrazným spôsobom podala partnerská Akadémia umení v Banskej Bystrici, ktorá oslovila spolupracujúce univerzity doma i v zahraničí a v Brezne sme tak mohli privítať aj umelcov z Wroclavy, Zlína, Budapešti či Bratislavy. Práca im išla od ruky a v priebehu dvoch týždňov sa kusy dreva, kovu a iných materiálov premenili na nefalšované umelecké diela, predstavujúce jednotlivé zastavenia krížovej cesty. Z výsledku boli nadšení i samotní umelci. Tí si pochvalovali výbornú atmosféru, ktorá v Brezne počas celého sympózia panovala.

Požehnanie kalvárie s ďakovnou omšou

Chýry o novej kalvárii sa rýchlo rozšírili a na mestskom úrade začali pribúdať otázky zvedavých občanov o tom, kde presne sa kalvária nachádza a ako sa dá do nej dostať. Krátko na to sa zaplnila ľudmi i keď svoju finálnu podobu ešte len získavala a bolo potrebné dokončiť niekoľko drobností. A v sobotu 29. septembra bola Breznianska kalvária slávnostne otvorená. Pri tejto výnimočnej

príležitosti sa uskutočnilo aj požehnanie kalvárie rožňavským diecéznym biskupom Mons. Stanislavom Stolárikom. Po jej požehnaní si mohol každý prejsť kalváriou v skupine alebo individuálne a program zavŕšila podvečerná ďakovná svätá omša za kalváriu v rímskokatolíckom kostole. V Brezne otvorili miesto s nespornou duchovnou hodnotou, v ktorej nájdú priestor pre svoje myš-

lienky najmä veriaci. Brány Breznianskej kalvárie však sú a ostanú otvorené pre každého, kto hľadá oddych, pokoj a životnú harmóniu alebo len jednoducho túži po príjemnej prechádzke v peknom prostredí.

(in)

Bačova žena ako premiéra - občianskeho združenia

Národné divadlo Banská Bystrica Mladým úspešne vykročilo do života

Občianske združenie Národné divadlo Banská Bystrica Mladým (OZ NDBBM) má za sebou svoju prvú divadelnú premiéru.

Ouvertúru obstarala hra Ivana Stodolu Bačova žena, ktorá zaútočila na zmysly diváka – pravdaže, v tom ušľachtilom zmysle slova - piateho decembra v priestoroch Divadla Akadémie umení na Hornej ulici. Ako je známe, o vznik OZ NDBBM, tohto pomerne nového subjektu, sa mierou vrchovitou zaslúžil režisér a pedagóg doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD., ktorý sa netají svojím zámerom etablovať v meste pod Urpínom stálu činohernú scénu. V združení, ktoré schválilo svoje stanovky ešte 23. 1. 2017, figuruje ako predseda predstavenstva, podpredsedom je Mgr. art. Roman Malatinec, ktorý prednedávnom pôsobil na FDU AU, tajomníčkou Marta Holécyová. A práve režisér Ol'ha sa postaral aj o nastudovanie Stodolovej hry v dramaturgickej úprave PhDr. Silvie Kováčikovej, ArtD., pričom na scéne akademického divadla sa jej zhostili poslucháči prvého ročníka magisterského štúdia FDU. Neboli v tom však sami, úlohy oporného stĺpa sa ujala osoba najpovolanejšia, skvelý herec a tiež pedagóg našej školy Juraj Sarvaš.

„Bačova žena patrí k základom slovenského klasického repertoáru divadiel,“ pripomína Matúš Ol'ha. „A pamätná je najmä inscenácia Karola L. Zachara z prvej polovice 60. rokov minulého storočia s Evou Kristínovou ako Evou, ktorá odkliala túto hru. V tom zmysle, že ide o baladu a dramatický nerv nie je realistický, je takmer antický, tragický a básnický. A toto v tejto inscenácii Zachar urobil, nuž a keďže si tento rok pripomíname jeho storočnicu a ja sa hlásim k nemu ako ku svojmu učiteľovi, inšpiroval som sa jeho pohľadom na túto tému. Navyše sa domnievam, že povinnosťou slovenských divadiel a každej generácie dramatických tvorcov je vyrovnávať sa s našim klasickým divadelným odkazom. Bačova žena je našim príspevkom k tejto téme.“

Aktéri hry Bačova žena

Podarilo sa naplniť vaše predstavy o jej spracovaní?

„To už nechávam na posúdenia diváka a prípadne odbornej verejnosti, no myslím si, že je to veľmi aktuálna téma. To sa ukázalo už na verejnej generálke, kde to mladí ľudia vnímali ako aktuálne – chodí sa opäť do zahraničia, chudoba, svet peňazí a svet citov sú vo večnom sváre a tento motív je prítomný aj v Bačovej žene.“

Keď premostíme na občianske združenie, postrehli sme, že do roka a do dňa by mala uzrieť svetlo sveta ďalšia inscenácia.

„Áno, chceli by sme pokračovať v našej činnosti a tentoraz by to mala byť klasika svetová – Shakespeare a Sen noci svätajánskej. Samozrejme, že okrem tejto inscenácie, ktorú by som mal premiérovať zhruba o rok, sa nekladú medze ani mladým tvorcom s ambíciou režírovať. Mám na mysli Janku Ovšon-

kovú, Katku Burdovú a možno aj iných. Nuž a budeme sa usilovať o pridelenie grantu z Fondu na podporu umenia, ale aj o poskytnutie dotácie z vyššieho územného celku či mesta. Napokon, aj projekt prvého divadelného predstavenia podporilo zo svojho rozpočtu práve Mesto Banská Bystrica, čím vykompenzovalo Fondom na podporu umenia zamietnutú našu žiadosť.“

Pred premiérou ste absolvovali schôdzu OZ NDBBM, na ktorej nechýbali ani zástupcovia mesta či tunajšej občianskej diaspóry. Kam vás toto rokovanie posunulo?

„Nešlo o prvé takéto stretnutie, to sa odohralo ešte v roku 2017. Tentoraz sa tak stalo pri príležitosti premiéry, lebo tým sa naplnil jeden z našich hlavných bodov, a to, že robíme divadlo. Oboznámil som všetkých s tým, čo plánujeme a požiadal ich o spoluprácu. Inak, oficiálne sídlo združenia je na Námestí Štefana

Zo zasadania občianskeho združenia pred premiérou

Moysesu a nie na FDU, s ňou akurát úzko spolupracujeme. Netajím, že táto spolupráca bude dôležitá z hľadiska naplňovania našich zámerov. Našou ambíciou je vytvoriť profesionálne činoherné divadlo v Banskej Bystrici. Takže časom, verím, sa osamostatníme. V Banskej Bystrici je množstvo veľmi šikovných absolventov našej fakulty, ktorí nedostali angažmán alebo stály angažmán v divadle, takže je tu personálna výbava na veľmi kvalitné profesionálne divadlo, ktoré chceme vytvoriť a dať týmto ľuďom priestor na tvorbu. Mám tiež ambíciu podporovať profesionálnu autorskú tvorbu.“

(ba), foto (mo), Daniel Mališ, Vlado Bahýl, autor

Vystavujte, tešte nás!

Už dávnejšie využívajú svoju koncertnú sieň naši hudobníci a tiež dramatickej fakulte slúži divadelná sála. Prednedávnom sa dočkali aj výtvarníci. Slávnostným otvorením novozrekonštruovanej Galérie FX koncom novembra vyrovnali „skóre“ s ostatnými fakultami AU.

S puncem regulárnej galérie

Vystavujte, tešte nás! Tak zakončil svoje expozé na otvorení rektor AU prof. PaedDr. MgA. et Mgr. Vojtech Didi. Výstižné. Hlava našej akademickej obce netajila radosť nad týmto počínom, ktorý je v súlade s premisou, že dnes, keď vládne rozum nad srdcom, musia umelci prezentovať iné hodnoty. Rektori školy sa za prínos na rekonštrukcii tohto bývalého foyeru poďakoval dekan FVU AU doc. Juraj Sapara, akad. soch., ktorý pripomenul, že sa zrodil po zložitej práci. Priestor na prízemí hlavnej budovy na Kollárovej ulici sa využíval na výstavnú činnosť dávnejšie, v odborných kruhoch však nebol plne akceptovaný ako výstavná sieň a až teraz dostal punc regulárnej galérie. Ako pripomenul odborný asistent Mgr. art. Jozef Suchoža, ArtD., vďaka tomu si tu pedagógovia

môžu robiť svoje výstavy – napokon otvorenie rámcovovala práve inštalácia výstavy pedagógov FVU AU – a uvádzať to aj umelecko-vedeckej činnosti.

(ba), foto autor

Ďalšia úspešná zahraničná reprezentácia Akadémie umení

Koncom októbra 2018 sa doc. Jana Škvarková, ArtD., doc. Štefan Sedlický, ArtD. a prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc. aktívne zúčastnili Odborného týždňa Inštitútu hudobného umenia Umeleckej fakulty Univerzity v Pécsi. V rámci piatich dní si študenti aj pedagógovia mali možnosť vypočuť prednášky z oblasti hudobného umenia, zúčastniť sa interpretačných kurzov klavírnej hry, hry na trúbke a aktívne sa podieľať na nácviku miešaného speváckeho zboru, pod vedením maďarských a zahraničných odborníkov.

Univerzita v Pécsi si svoju históriu píše s menšími a väčšími prestávkami od r. 1367, keď ju založil Ľudovít I. V súčasnosti má desať fakúlt. Jej vysoký medzinárodný kredit do istej miery podčiarkuje aj to, že čestnými doktormi univerzity sú svetoznámi tenoristi ako José Carreras, Plácido Domingo, mnohostranný výtvarný umelec Jun Kaneko, Jevgenij Jevtušenko, Otto Habsburg či Donald Trusk.

Umelecká fakulta má materiálne a priestorovo veľmi dobre vybavené tri inštitúty: ústav hudobného umenia, ústav výtvarného umenia a ústav médií a úžitkového umenia, na ktorých sa realizujú všetky tri stupne vysokoškolského vzdelávania. Fakulta sa nachádza v prekrásnom mnohofunkčnom prostredí Kultúrnej štvrte Vilmosa Zsolnayho, ktorú vytvorili na území bývalej továrne keramiky a porcelánu. Vznikla aj za finančnej pomoci Európskej únie, ako projekt programu Európske hlavné mesto kultúry, ktorý Pécs získala v roku 2010. Na päťhektárovom priestore fakulty môžeme obdivovať 15 dokonale zreštaurovaných pamiatkovo chránených budov, v parkoch a alejach 88 keramických sôch z dielne Zsolnayovej manufaktúry, navštíviť múzeá, galérie, koncerty, univerzitné divadlo Janus, športoviská, bábkové divadlo a iné. Na zveľaďovaní a rozvoji umeleckej fakulty má veľký podiel jej dekan, prof. Dr. Tamás Lakner, DLA. Východiskom

Prof. T. Lakner, doc. J. Škvarková, prof. E. Langsteinová, doc. Št. Sedlický

pre vymedzenie jeho stratégie vývoja a poslania tejto vysokoškolskej inštitúcie sa stal na prvý pohľad možno protirečivý, ale rozhodne zmysluplný citát J. W. Goetheho: „Najviac, čo môžeme našim deťom dať, sú korene a krídla.“. Korene predstavuje univerzita. Vyjadruje stabilitu, istotu, na ktorej sa dá budovať a prostredníctvom nej aj rozvíjať. Krídla však pozdvihujú. Pomocou nich sa môžu dobývať nové svety, dovoľujú myšlienkam slobodne lietať, ale aj vrátiť sa späť, k istote, ku svojim koreňom.

Prezentácia slovenského hudobného umenia

Pracovný program menovaných kolegov z Akadémie umení v Banskej Bystrici bol vytvorený tak, aby mohli odprezentovať svoje umelecko-pedagogické a interpretačné schopnosti, zamerané predovšetkým na slovenské hudobné umenie. Doc. Štefan Sedlický, ArtD. a prof. Langsteinová boli na odborný týždeň pozvaní

dekanom umeleckej fakulty, doc. Jana Škvarková, ArtD. realizovala svoju prezentáciu cez program Erasmus+. Docent Štefan Sedlický svoje hostovanie začal nácvikom miešaného zboru, ktorý vedie cenami ovenčený dekan fakulty prof. Tamás Lakner. Pán profesor prednášal v roku 2015 aj na Fakulte múzických umení AU v Banskej Bystrici a dobre pozná hudobný život nášho mesta. Z ponuky docenta Sedlického si vybral pre prácu so zborom tri skladby slovenských skladateľov, avšak výlučne na latinský text - Ivana Hrušovského, Jevgenija Iršaia a Kataríny Juhásovej. Energetický až združujúci postup tempa nácviku slovenského dirigenta študentov prekvapil. Dve z vybraných skladieb boli v rýchлом tempe a času bolo málo. Zbor mal 25. októbra vystúpiť na záverečnom galakonzerte. Bezprostredným, priateľským prístupom, presne cieľovým metodickým postupom osvojovania si skladieb, metódou predbiehania a návra-

tu jeho skúšky boli efektívne. S istotou skúseného dirigenta vedel, ktoré hlasy spájať, kedy meniť skladby, uvoľniť tempo... Speváci nemali problémy s intonáciou, náročný rytmus zvládali, no zmeny taktov a správne „súznenie“ niektorých náročnejších úsekov sa už nejavili tak jednoducho. To, že si dirigent získal členov zboru, sa ukázalo na koncerte, keď zbor s takmer absolútnym sústredením dokázal zaspievať tri novonaštudované skladby s veľkým úspechom. Myslím si, že jednou z rozhodujúcich vlastností docenta Sedlického ako dirigenta je, že na vystúpeniach dokáže zo speváckeho zboru „vytiahnuť“ maximum, aj to, čo by sami nepredpokladali.

Študenti počas odborného týždňa nepostupovali podľa obvyklého rozvrhu, ale si mohli vyberať z ponúkaných aktivít. Mali špeciálne hárky, kde si dávali svoju účasť potvrdiť prednášajúcim. Na interpretačný kurz v hre na klavíri docentky Škvarkovej sa prihlásili v hojnom počte. Na kurze znela angličtina, ruština (jedna frekventantka bola z Ukrajiny), maďarčina a samozrejme medzinárodný jazyk hudby. Neboli prítomní len klaviristi. Postup prednášajúcej mohol rozšíriť aj obzor hráčov na rôznych hudobných nástrojoch. Využívala postupy:

- od všeobecných súvislostí k pochopeniu skladby (napríklad, keď Claude Debussy, tak Claude Monet, keď Lisztova skladba Csárdás obstinuje, tak tanečná dvojkročka na uvoľnenie študenta a precítenie tanečnosti skladby, apod.).
- Znovu sa ukázalo, že študenti sú všade rovnakí: keď s nimi pracuje iný pedagóg, akoby zabudli na to, čo už počuli, resp. vedeli. Súhlasne sme konštatovali s ich vyučujúcou klavíra, že je dobré, keď si študenti určité poznatky vypočujú z rôznych strán;

- od dokonalého pochopenia zámerov skladateľa k tvorivému uchopeniu diela;
- od drobných nuansov (správneho držania a pohybu tela pri hre, dôslednej akceptácii všetkých tempových a výrazových označení, atď.) ku komplexnej interpretácii diela;
- na upriamenie pozornosti na akúsi interpretačnú „anticipáciu“ pri náležitom nasadení tempa či dynamiky a iné.

Ako je známe, práca v rámci interpretačných kurzov vyžaduje pohotovosť a dokonalú znalosť pravidiel hudobnej interpretácie. Poslucháči môžu priniesť a zahrať ľubovoľné, teda aj menej známe skladby. Ako uznanie pedagogickej práce docentky Škvarkovej môžeme

Doc. Jana Škvarková

považovať aj to, že sa študenti v plnom počte zúčastnili aj popoludňajšieho pokračovania kurzu. (Ja som navyše obdivovala, že i keď si určite v mysli premietala svoju aktívnu účasť na večernom koncerte, dokázala sa plne sústrediť na svoju pedagogickú prácu.)

Galakonzert sa konal Lisztovej sále umeleckej fakulty asi pre 250 - 300 poslucháčov. Výborná akustika, estetické prostredie, dva klavíry (krátky Steinway&sons a koncertné krídlo Fazioli), viacúčelové osvetlenie, nahrávací technika, predurčujú sieň na získavanie hlbokých umeleckých zážitkov. Docentka Škvarková vystúpila po domácich umelcoch. Predniesla diela slovenských skladateľov. Klavírny cyklus Vojtecha Didiho *Dýchanie trávy* na motívy básne Miroslava Váľka odznel presne v intenciách slov, ktoré interpretka sformulovala vo svojej publikácii: *Vojtech Didi v skladbe „...experimentuje so zvukom v podobe útlmových nízkych dynamických plôch, presne vymedzených figuratívnych modelov prechádzajúcich do aleatoriky v zmysle accelleranda alebo ritardanda, vzletných pasáží a motoricky chápaných úsekov.“* Skladba ďalšieho pedagóga FMU AU Petra Špiláka *Nokturno* v podaní Jany Škvarkovej vyznela nápadito, zrozumiteľne, podporovaná zvukovou farebnosťou klavíra. Vzbudila optimizmus a mladistvú energiu. O komunikatívnosti hudby Eugena Suchoňa Jana Škvarková presvedčila prostredníctvom cyklickej skladby *Horalská suita*.

Suchoňova príslovečná kombinácia mimohudobných inšpiračných zdrojov, tentokrát slovenského folklóru, s princípmi absolútnej hudby, oslovila aj prítomných poslucháčov. Výber programu úplne vyhovoval svojráznej, energetickej, rozhodnej interpretácii, ktorá je Jane Škvarkovej najbližšia. Interpretka dokonale využila obrovskú silu umeleckej výpovede, farebnú bohatosť, rozsiahly dynamický diapazón a nádhernú rovnováhu basových a vysokých tónov koncertného krídla Fazioli. V závere koncertu zazneli tri slovenské skladby pre miešaný zbor.

Pôsobivý začiatok znamenala *Glória*, dominantná časť omše *Missa* pro liberi Jevgenija Iršaia. Napriek náročnej, ale krátkej doby nácviu zbor sa pod vedením Štefana Sedlického maximálne priblížil predstavám skladateľa, ktorý sa pri jej komponovaní snažil využiť čo najjednoduchšie výrazové prostriedky, najmä, čo sa týka tonality. Aleatorické šepkanie a výkriky nad ostinátom basov nie sú celkom obvyklé a speváci si na to museli zvyknúť. Náročné až provokujúce striedanie 5/8 a 6/8 taktov na vrchole skladby taktiež vyžaduje zručnosť od dirigenta a maximálnu sústredenosť od spevákov. Autorka skladby Pater noster Katarína Juhášová pri tvorbe vychádza predovšetkým zo svojej bohatej spevácko-zborovej praxe a vie zužitkovať základy kompozície, ktoré získala na Konzervatóriu v Žiline u Pavla Kršku. Členovia zboru si bez problémov osvojili

dielo, kde mali možnosť vyniknúť aj zaujímavé hlasy sopránového a altového sóla. Zlatým klincom programu bola aj v zahraničí cenená skladba Rytmus od Ivana Hrušovského, ktorého Maďari považujú za slovenského Kodályu. Toto dielo však nenesie prvky ľudovej melodiky. Skladateľ sa v nej prioritne venuje samotnému rytmu, pomocou zopár latinských slov sa nápadito pohráva s rytmickými modelmi. Rytmické a harmonické výzvy skladby interpreti zvládli veľmi dobre, začo sa im obecenstvo odvdáčilo dlhotrvajúcim, úprimným potleskom. Sám dirigent a umelecký vedúci telesa, prof. Tamás Lakner, uznanlivo zhodnotil prácu dirigenta i spevákov. Posledný deň pobytu na Umeleckej fakulte Univerzity v Pécsi odznela prednáška docenta Sedlického o slovenskej a českej zborovej tvorbe na prelome 20. a 21. storočia. Pôvodne sa počítalo s účasťou deviatich študentov študijného programu zborové dirigovanie, nakoniec sa však prednášková miestnosť zaplnila celá. Na úvod doc. Sedlický uviedol základné fakty o vybraných skladateľoch. Dôraz kládol na počúvanie skladieb, pričom zároveň upozornil na prípadné dirigentské a interpretačné problémy, ako aj na neobvyklé umocnenie spevu pohybom (Jevgenij Iršai: Credo, Peter Špilák: Kde si bola). Slovenskú zborovú tvorbu reprezentovali na prednáške diela Ivana Hrušovského, Vojtecha Didiho, Petra Cóna, Pavla Kršku, Márie Sihelskej, českú tvorbu

Doc. Štefan Sedlický so zborom univerzity v Pécsi

zborové diela Petra Ebena, Ilju Hurníka, Zdeňka Lukáša, Otmara Máchu, Jana Vičara, Honzu Míška. Keďže študenti sú asi všade rovnakí, po prednáške nemali žiadne otázky (bolo už piatkové neskoré popoludnie), priznali však, že nemali znalosti ani predstavu o slovenskej zborovej tvorbe. Prekvapila ich krásna a nápaditosť mnohých uvedených skladieb. Prof. Lakner vo svojom záverečnom

poďakovaní vyzdvihol úspešnú návštevu slovenských kolegov a upozornil všetkých na potrebu obracať svoj záujem a pozornosť nielen na Západ, ale aj na kultúru okolitých národov Maďarska.

Prof. PhDr. Eva Langsteinová, CSc.

Zastihli sme ich pri kávičke v Banskej Bystrici. Dvaja muži od fachu, ktorí si vždy majú čo povedať, napokon, ide o bývalých spolužiakov. Režisér a pedagóg doc. Mgr. art. Matúš Ol'ha, PhD. (vpravo) a PhDr. Peter Kováč, dramaturg, prekladateľ, ktorý prednedávnom pôsobil aj na FDU AU a dnes je členom interného tímu ministerstva kultúry, ktorý pripravuje stratégiu rozvoja regionálnej kultúry.

Foto (ben)

Možno réžia, možno dramaturgia

Režisérka elévka Terézia Mindošová má za sebou absolventské predstavenie *Život človeka*

Kompletný herecký súbor aj s režisérkou

Terézia Mindošová trávi momentálne čas nad skriptami a poznámkami v poslednom magisterskom ročníku na katedre dramaturgie, réžie a teatrológie FDU AU. V rámci štúdia si nádejná režisérka (či dramaturgička?) v novembri odbila premiéru svojej absolventskej inscenácie *Život človeka*.

Veľké štúdio FDU AU patrilo teda nielen ruskému autorovi Leonidovi Andrejevovi, ale predovšetkým rodáčke z Prešova. Zvládnuť očakávania i ambície jej pomáhali účinkujúci - Štefan Palfi, Katarína Sačková, Jana Záchenská, Daniela Turzová, Marek Brxa, Róbert Sipos, Samuel Gáfrík a Iveta Galas. Bol Andrejev tým pravým orechovým?

- Táto hra ponúka aj pre mňa ako režisérku veľkú možnosť režijného zásahu a zároveň je dôležitá pre hercov ako nový spôsob inscenovania symbolistickej drámy. Ide v podstate o jednoduchý príbeh, na ktorom sa dajú stavať rôzne

vrstvy, rôzne pohľady na život, na to, že sme na nejakom pokraji, nad priepasťou a hľadáme samých seba.

Hra neponúka súčasné témy, ako ste sa k nej vôbec dostali?

- Aj keď sa to nezdá, bola to moja iniciatíva. Už pred rokom som vyhlásila, že by som chcela tohto autora, pretože ma zaujal svojou poetikou a tým, ako sa staval proti psychologickému realizmu. Pravda, samotné naštudovanie tejto hry nám dalo zabráť, pretože mám hercov zo všetkých ročníkov, od začínajúcich až po tých končiacich. Stretli sa tu rôzne názory, rôzne pohľady na to, ako nazeráť na text. No hádam sme sa s tým nejako vysporiadali... To predstavenie tu ešte bude „pracovať“, takpovediac žiť, takže sa to utrasie.

Očakávania od premiéry sú spravidlá veľké. Bolo tak aj vo vašom prípade?

- Očakávala som, že sa divák „naštve“ alebo sa pozrie na svoj život a hlavne

na smrť. To je tým, že človek si tento príbeh pozrie a spomenie si na všetkých tých, ktorých stratil. Je to ponuré, ale snažili sme sa stavať to skôr na dobro a krásu. Ocenila by som v tejto súvislosti pedagogické vedenie zo strany docenta Olhu a scénografickú pomoc dr. Jaroslava Daubravu.

Čo nevidieť sa so školou rozlúčite, čomu sa hodláte venovať v praxi?

- Réžii, samozrejme. Aj keď mám takú ambíciu byť dramaturgičkou v Prešove. Ako Rusínka nemôžem uvažovať inak v prípade tamojšieho známeho rusínskeho divadla. No keď sa to nepodarí, mám svoje vlastné projekty, na ktorých pracujem s jedným mladým súborom už teraz.

(ba), foto: Vlado Bahýl

Ars Electronica

ERROR - the Art of Imperfection

12 miest, viac ako 1300 umelcov, vedcov, technologov, podnikateľov a aktivistov z 54 krajín, viac ako 105 000 návštev, 600 akcií za 5 dní. To sú niektoré dojmy z festivalu Ars Electronica 2018 v Linzi! Festival prebehol 6.-10. septembra 2018, na ktorom sme sa zúčastnili ako študenti výtvarnej fakulty, katedry IDM. Ars Electronica je festivalom mediálneho umenia celosvetového formátu. Ide o komplexnú prezentáciu umenia. Je hlavným ukazovateľom toho, čo sa deje vo svete a akou rýchlosťou napreduje digitálne umenie. Diela festivalu bolo možné vidieť v Postcity, St. Mary's Cathedral, Central Linz, Martin Luther Square, OÖ Kulturquartier, Moviemiento, Atelierhaus Salzamt, Univerzity of Art and Design Linz, Memphis, Afo Architecture forum, Lentos art Museum Linz, Brucknerhaus, Ars Electronica Center, Stadtwerkstatt, St. Josef Parish Church, Anton Bruckner private University. Umelecký výskum nových aplikácií, je kľúčovým faktorom vo zvyšujúcej sa sociálnej dimenzii nových technológií s cieľom pochopiť, ako fungujú vzájomné vzťahy medzi človekom a strojom, interakcie medzi jednotlivcami a globálne prepojenými systémami. V tomto roku boli novinkou na festivale dve sekcie a to móda, ktorá bola po prvýkrát samostatnou kategóriou v oblasti výstavy Art and Science a samostatná časť Space Art a objekty, zaoberajúca sa chybami v kozmickom cestovaní.

Inštalácia

LarbitsSisters (BE), kampaň BitSoil Popup Tax & Hack, 2018.

Tento rok LarbitsSisters získal Zlatú Niku v interaktívnom umení. Jej cieľom je zvýšiť povedomie o hodnote našich online aktivít. Zvyčajne nemáme tušenie o hodnote zdrojov, ktoré vytvárame pre tieto medzinárodné spoločnosti, ktoré ich speňažia. Webová stránka projektu nám okrem iného umožňuje osloviť politikov alebo spoločnosti, ktoré využívajú zdroje: údaje. Aktivuje len roboty, ktoré

pre nás budú pracovať na Twitteri. Takto vytvárame údaje pri vypočúvaní tých, ktorí sa zúčastňujú na speňažení. Aký je výmenný kurz nášho on-line rozhovoru a ktorý určuje jeho hodnotu?!

Kampaň BitSoil Popup Tax & Hack predstavuje alternatívny daňový systém pre spravodlivejšiu digitálnu ekonomiku, ktorá zahŕňa tie, ktoré nespádajú do sociálno-ekonomických štruktúr poskytovaných tradičnými štátmi. Jadrom projektu je hypotéza o biotopoch; údaje sú novým „čiernym zlatom“ internetovej ekonomiky a doposiaľ sme sa nezamýšľali nad otázkami týkajúcimi sa distribúcie tohto bohatstva, ktoré sa v súčasnosti sústreďuje do rúk veľkých technologických spoločností ako Facebook a Google. Kampaň BitTop Popup Tax & Hack povzbudzuje anonymné masy, aby sa pripojili k odporu a prispeli k rovnejšej spoločnosti. Projekt kombinuje on-line a offline priestory, ktoré sa navzájom spájajú a vytvárajú BitREPUBLIC, prostredie. Inštalácia v režime offline pozostáva zo série blokových modulov, ktoré slúžia ako spracovanie a prerozdelenie dátového centra, ktoré boli vyťažené robotmi spoločnosti Twitter. LarbitsSisters vytvoril virtuálnu privátnu sieť a použil IBM AI-Watson Natural Language Classifier Service pre školenie sociálnych médií robotov, aby vykonávali svoje úlohy. Existujú dva typy robotov: robotov robotníkov a robotov zberateľov daní. Keď robot robotník detekuje činnosť súvisiacu s kampaňou, objaví sa pop-up tweet na účte používateľa, ktorý je potom presmerovaný na stránku kampane prostredníctvom ktorej, je vyzvaný k participácii na projekte. Účastník má k dispozícii rôzne možnosti; od zhromažďovania informácií o projekte až po vytvorenie vlastných robotov a posielanie digitálnych pohľadníc generálnym riaditeľom desiatich veľkých technologických spoločností, ministrom financií alebo aj premiérom podľa vlastného výberu. Akcie online vykonávané ako súčasť kampane sú surovinou, na ktorej je

založená bitová stopa virtuálnej meny. Každé kliknutie alebo iný výskyt na platforme BitSoil Popup Tax & Hack Campaign nastavuje prerozdelenací mechanizmus v pohybe. Bitová vrstva je následne rozdelená medzi „peňaženky“ občanov spoločnosti BitREPUBLIC. Tlačiarenské lístky predstavujú peňaženky a každá peňaženka predstavuje občana BitREPUBLIC.

Ďalšie inštalácie

Swamp Radio

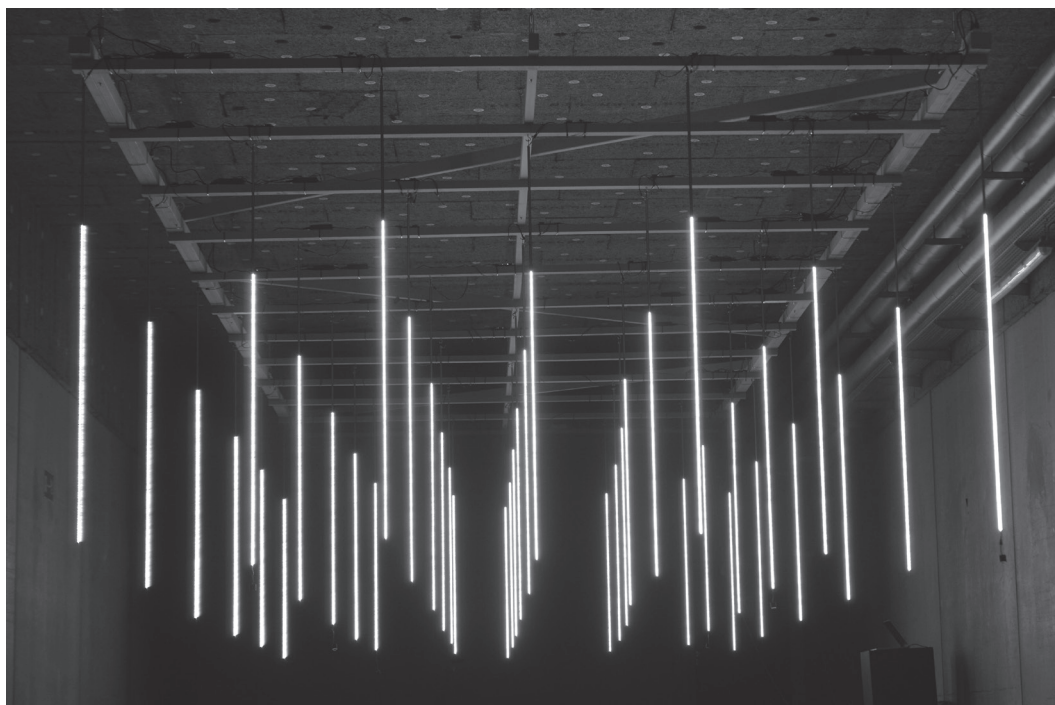
Rasa Smite (LV), Raitis Smits (LV), RIXC (LV), MIT ACT (US)

Umelci inštalovali mikrobiálne palivové články, senzory monitorovania životného prostredia a siete na prenos údajov, aby preskúmali zvukové prostredie rôznych ekosystémov - od močiarov v okolí Rigy v Lotyšsku a močiarov v oblasti Bostonu v Massachusetts až po mokrade v benátskom Taliansku. Pomocou rádiovkej technológie LoRa sa počas festivalu Ars Electronica dáta z lokálneho monitorovania biotopov a ekosystémov na streche festivalovej budovy prenášajú priamo do výstavného priestoru, vytvárajú v reálnom čase audiovizuálne interferencie a ponorné zvukové zážitky.

La Fura dels Baus (ES)

Katalánsky divadelný kolektív La Fura dels Baus vytvoril fascinujúcu show medzi inštaláciou a interaktívnym predstavením, v ktorom je publikum obklopené rozsiahlymi produkciami a projekciami, ktoré sa pohybujú po vode, na zemi a vo vzduchu. Motto „Tradícia = revolúcia“ vedome hrá so zjavným rozporom medzi zachovaním a obnovou.

Pre La Fura dels Baus sa riešenie problémov minulých a súčasných generácií odráža v PAX. PAX znamená neustále hľadanie niečoho nového, pre technický rozvoj a ľudskú civilizáciu, oproti stagnácii a regresii. PAX znamená pochopenie histórie ľudstva ako histórie pokroku, v ktorom má revolúcia tradíciu.

In the rain Yuki Anai (JP),
Hideaki Takahashi (JP)
Foto Gabriela Birošová

In the rain / Yuki Anai (JP), Hideaki Takahashi (JP)

Dážď má rôzne výrazy, ako je slabý dážď, silný dážď, slnečný svit atď. Niekedy je dážď uctievaný ako požehnanie z neba, inokedy ako prírodná katastrofa. Dážď je len dážď, ale jeho interpretácia závisí od kontextu. Dážď je médium, ktoré je hlboko spojené so spomienkami ľudí. Vytvorenie daždivého sveta, môže pomôcť otvoriť dvere do minulosti ľudí.

SEER: Simulative Emotional Expression Robot / Takayuki Todo (JP)

SEER, znamená Simulačný emocionálny expresný robot. Elektronické komponenty vychádzajú z lebky a jej pokožka má extrémnu belosť. Napriek tomu sa dotýka tých, ktorí ju sledujú: v gestách, ktoré ju animujú, je niečo z človeka. Pohyby jeho hlavy sú niekedy váhavé, zatiaľ čo jej pohľad sleduje pozorovateľa. Skutočná škála emócií posilňuje jej prítomnosť. A nakoniec, jeho drobné

nedostatky sú to, čo je nám tak blízke. Keď priemysel pracuje na inteligencii s cieľom získať výsledky - ktoré sú príliš často sklamaním, ak nie úzkosťou - niektorí umelci-vedci sa sústreďujú na prítomnosť. Pritom sa stávajú súčasťou tradície umelcov-inžinierov s ich automatmi, ktorých mimoriadne talenty posilňujú prítomnosť.

Text: Gabriela Birošová a Dominika Kolačková

Skvelý koncert hráčov na drevené dychové nástroje a orchestra Camerataovisoliensis

Katedra kompozície a dirigovania v spolupráci s katedrou orchestrálnych nástrojov FMU AU uskutočnili koncom októbra umelecký projekt, vzdelávaciu aktivitu pod názvom „Spôsoby interpretácie komornej hudby od dua po komorný orchester“ určenú pre študentov interpretačného umenia v špecializácii hra na drevené dychové nástroje.

Od baroka po súčasnosť

Výsledkom niekoľkodenného intenzívneho interpretačného kurzu bol koncert 28. októbra na Radnici mesta Banská Bystrica, na ktorom mali poslucháči možnosť počuť rôzne dychové nástrojové zoskupenia a diela autorov od baroka po súčasnosť - G. Ph. Telemann, E. Bozza, Ch. Gounod, M. Brauer, G. Ligeti a i. Vyvrcholením koncertu bolo dielo W. A. Mozarta - Koncertantná symfónia pre dychy a orchester Es dur, kde štyrom sólistom bol partnerom orchester Came-

rata Novisoliensis. Na veľmi kvalitnom koncertnom výsledku mladých interpretov sa podieľali odborní lektori Jiří Šlégel (ČR), Ronald Šebesta, obaja uznávaní a vyhľadávaní interpreti rôznych umeleckých zoskupení. Umeleckým garantom projektu a dirigentom bol doc. Pavol Tužinský. Projekt z verejných zdrojov podporil Fond na podporu umenia.

(pt)

Aku.pressúra na FVU

Katedra grafiky FVU Akadémie umení usporiadala 22. – 23. novembra medzinárodnú konferenciu o grafike Aku.pressúra. Témou prvého ročníka bola: Diverzita. Cieľom bolo odprezentovať rozmanitosť a rôznorodosť aktuálnej grafickej tvorby v medzinárodnom kontexte.

Autorom koncepcie a organizátorom konferencie bol Patrik Ševčík.

Vystúpili na nej Darek Gajewski, Katarzywa Winczek (obaja Poľ.), Zbyněk Janáček a Marek Sibínsky (na obrázku), Iva Krupicová, Andrea Uváčiková (všetci ČR), Igor Benca, Svätopluk Mikyta, Zuzana Bornárová, Róbert Makar, Martin Ševčovič (všetci SR).

ps, foto: Richard Bolčo

Akčné polohy grafiky

Dejiskom Československého workshopu vizuálneho umenia 21.–25. októbra sa stala Akadémia umení, lektormi boli Peter Valiska-Timečko a Stanislav Piatrik.

Výstava v FX Gallery 25. 10.–5. 11.

kurátorka: Alena Vrbanová

autori: Peter Kalmus, Bedřich Kocman (ČR), Eva Moflárová, Peter Králik, Oľga Moravcová (ČR), Róbert Makar, Patrik Ševčík, Ingrid Kepková, Beata Kateřina Josková (ČR), Peter Lukáč, Lucie Medřická (ČR), Adriana Bútorová, Divadlo Štúdio tanca, študenti FVU AU, žiaci SSUŠ Zvolen.

Záber z vernisáže v Galérii Fx

Krok k realite profesionálneho života

Medzinárodná hudobná akadémia na zámku Weissenstein v Pommersfeldene za účasti pedagógov aj žiakov AU

Už 60 rokov sa pravidelne stretávajú študenti inštrumentálneho umenia doslova zo všetkých kútov sveta na impozantnom barokovom zámku Weissenstein v nemeckom Pommersfeldene. Po dobu štyroch týždňov sa stáva zámok domovom mladých hudobníkov. Jazykové, kultúrne či náboženské rozdiely sú rýchlo prekonané prostredníctvom spoločnej hudobnej spolupráce. Pri založení festivalu „Collegium Musicum“ v roku 1958 vyslovil vtedajší majiteľ zámku dr. Karl Graf von Schonborn želanie, aby sa hudba, znejúca v priestoroch zámku, stala médiom kultúrneho zjednotenia mladých hudobníkov. V roku 2018 oslavoval festival 60. výročie vzniku a záštitu nad nim prevzal Christian Thielemann, súčasný šéfdirigent Saechsischen Staatskapelle Dresden, ktorý sa sám ako študent zúčastňoval na letných sústreďeniach v Pommersfelden.

Veľký úspech našich farieb

Letná akadémia si kladie za cieľ umožniť budúcim hudobníkom okúsiť realitu profesionálneho života. V priebehu štyroch týždňov zaznelo 22 koncertov. Študenti pod vedením špičkových európskych profesionálnych inštrumentalistov-pedagógov našťudovali v extrémne krátkom čase obtiažne symfonické aj komorné diela. Pre zaujímavosť uvedieme mená lektorov sláčikovej skupiny – husle: prof. Eva Bindere (Hudobná univerzita Riga, koncertná majstrová AD – Kremerata Baltica), Jeno Koppándi (koncertný majster maďarskej Národnej filharmónie), viola: Jurgen Weber (Hudobná univerzita Mnichov, 1. sólo – violista symf. orch. Bavorského rozhlasu), violončelo: prof. Jozef Podhoranský (AU v Banskej Bystrici, VŠMU Bratislava, koncertný umelec).

Možnosť vyskúšať si náročné podmienky reálneho života hudobníka je neoceniteľná. Už úvodné stretnutie členov

orchestra a komorných združení prebieha formou verejného konkurzu. Každý z pozvaných uchádzačov sa predstaví kolegom a odbornej komisii krátkym sólovým výstupom, ktorý ho zaradí na príslušné miesto v orchestrálnej hierarchii. Je potešujúce, že AU v Banskej Bystrici tu mala svojich zástupcov. Naši poslucháči z violovej triedy doc. Zuzany Bouřovej Ph.D., Art.D. Bc. Vojtech Botoš a Peter Čižmár prezentovali školu s veľkým úspechom. Poslucháč Vojtech Botoš už nebol v Pommersfeldene neznámym hudobníkom. Na minuloročnom stretnutí získal miesto koncertného majstra skupiny viol a uviedol sa tiež ako člen medzinárodného dánsko-slovensko-brazílskeho tria. Svoju pozíciu obhájil aj v tomto roku. Svojím výkonom natolko zaujal odbornú komisiu, že okrem vedenia skupiny viol interpretoval aj komorné diela A. Dvořáka a hlavne dostal príležitosť predstaviť sa publiku aj ako sólista. Na úvodnom koncerte fes-

tivalu predniesol Sonátu Arpeggione Fr. Schuberta. Jeho klavírnym partnerom bol známy vynikajúci pianista D. Kožuchin. Peter Čižmár bol v Pommersfeldene nováčikom. Stal sa platným členom orchestra a taktiež našťudoval a úspešne uviedol spolu s kolegami komorné dielo W. A. Mozarta.

Množstvo zážitkov, profesionálnych kontaktov a najmä profesionálnych skúseností bolo výsledkom štvortýždňového pracovného nasadenia našich úspešných violistov.

Na záver je treba poďakovať prof. Jozefovi Podhoranskému (ktorý je už niekoľko rokov lektorom violončela a komornej hry medzinárodnej letnej akadémie v Pommersfeldene), že poskytol našim študentom možnosť zúčastniť sa tohto významného medzinárodného projektu.

Doc. Mgr. Zuzana Bouřová, Ph.D., Art.D.

Výstavy a aktivity

Stredoslovenskej galérie

Bethlenov dom, Dolná 8:

Ako na umenie...

(17. október 2018 - február 2019). Vystavujúci autori: Juraj Gábor, Eva Hnatová/Milan Hnat, Marianna Mlynarčíková/Nora Ružičková, Patrik Ševčík.

Daniela Chrienová: Nový súbor.

(13. novembra 2018 - 3. februára 2019). Daniela Chrienová (*1984, Zvolen) absolvovala magisterské (2009) a doktorandské štúdium (2012) na AU v B. Bystrici v Ateliéri maľby u prof. St. Balka. V roku 2006 sa zúčastnila stáže na Akadémii Sztuk Pięknych v poľskej Wroclawi. Je viacnásobnou finalistkou súťaže Maľba - cena nadácie VÚB (2012, 2014 a 2016). Žije a tvorí v Banskej Bystrici.

Foyer:

HYDROZOA, Stála expozícia Stana Filka Časť druhá, PAVILÓN

František Demeter & Tomáš Džadoň (27. jún - 30. apríl 2018)

Vila D. Skuteckého, Horná 55:

REŠTAURUJEME, DIGITALIZUJEME, SKÚMAME!

Stála expozícia D. Skuteckého bude dočasne zatvorená 14. februára 2012 - 13. marca 2019

Praetorium, Nám. Š. Moysesova 25:

Michal Moravčík: United We Stand

(15. 12. 2018 - 31. 3. 2019).

Vila D. Skuteckého, Horná 55: Stála expozícia Dominika Skuteckého, celoročne. Otváracie hodiny: UT - NE: 10.00 - 15.00 hod.

Podujatia a sprievodné aktivity:

Celoročne - Vila D. Skuteckého: Zábavný skicár - pre najmenších návštevníkov - Detský tlačný sprievodca expozíciou - Galerijné kufríky - Holokaust a osudy D. Skuteckého.

Ponuka pre školy:

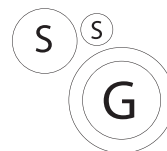
SSG realizuje tvorivé dielne, animácie a lektoráty pre materské, základné a stredné školy, školské kluby, základné umelecké školy a centrá voľného času.

Bližšie informácie na www.ssgbb.sk.

SSG, Dolná 8, 975 90 B. Bystrica,

tel.: +421 48/470 16 15, ssgbb@ssgbb.sk, www.ssgbb.sk, fcb.

Voľný vstup do SSG každú poslednú nedeľu v mesiaci počas roku 2018.

Stredoslovenská
galéria

Naši jubilanti

Február 2019

50 rokov - Augustínová Magdaléna

65 rokov - Cerovská Mariana

75 rokov - Gogola Jan prof. Mgr.

Marec 2019

60 rokov - Bulla Miroslav

Jubilantom v mene zamestnancov, študentov a sympatizantov školy srdečne blahožela a do ďalších rokov praje redakčná rada veľa zdravia, šťastia, inšpirácie, tvorivých síl a pohody v osobnom i profesijnom živote.

Zaznamenali sme

Štefan Sedlický profesorom

Prezident SR Andrej Kiska 10. decembra v Prezidentskom paláci v Bratislave vymenoval profesorov vysokých škôl. Medzi nimi v odbore hudobné umenie Štefana Sedlického, dlhoročného vynikajúceho vysokoškolského učiteľa, zbormajstra a súčasne vodcovskú osobnosť slovenského zborového spevu. Svoje skúsenosti odovzdáva študentom už tri desaťročia. Viacerých zbormajstrov zásadne ovplyvnil ako vyučujúci Konzervatória v Žiline, FHV UMB v Banskej Bystrici, FMU AU v Banskej Bystrici a tiež ako vedúci mnohých národných i medzinárodných majstrovských interpretačných kurzov.

Horizonty umenia 5

Pod týmto názvom sa v čase od 1. 11. – 30. 11. 2018 uskutočnila Medzinárodná webová konferencia, ktorá poskytuje priestor autorom, interpretom, teoretikom a vedcom, pedagógom, organizátorom, ktorí chcú zdieľať s ďalšími profesionálmi svoje príspevky. Cieľom konferencie je prezentácia názorov a výsledkov umeleckej, vedecko-výskumnej a pedagogickej práce v oblasti hlavne hudobného, ale aj dramatického, výtvarného, tanečného a filmového umenia.

O študentskej mobilite

V zasadačke AU sa v októbri uskutočnil informačný seminár a zápis na výberové konanie v roku 2019/ 2020 s inštitucionálnou koordinátorkou Erasmus+ AU a fakultnou koordinátorkou Erasmus+ pre študentov FMU AU, ktorí majú záujem realizovať študentskú mobilitu a pracovnú stáž v rámci programu Erasmus+ v akademickom roku 2019/2020. Na programe sa ocitol iný model financovania a možnosť realizácie študentskej mobility a pracovnej stáže v každom stupni štúdia.

Národný štipendijný program

V rámci Národného štipendijného programu Slovenskej republiky na podporu mobility bola zverejnená nová výzva na predkladanie žiadostí o štipendium na študijné, výskumné/umelecké a prednáškové pobyty v letnom semestri akademického roka 2018/2019. Uzávierka na predkladanie žiadostí bola 31. októbra

2018, pričom pobyty sa budú môcť realizovať v rámci letného semestra akademického roka 2018/2019. Štipendia sú určené pre študentov a doktorandov slovenských vysokých škôl (aj v prípade, že sa doktorandské štúdium realizuje na externej vzdelávacej inštitúcii v zmysle zákona o VŠ, napr. na SAV) a postdoktorandov pôsobiach na slovenských vysokých školách a výskumných organizáciách s trvalým pobytom na Slovensku na pokrytie životných nákladov na študijný a/alebo výskumný/umelecký pobyt počas 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania (magisterské/inžinierske/doktorské štúdium), študijný a/alebo výskumný/umelecký pobyt počas doktorandského štúdia alebo na výskumný pobyt pre postdoktorandov na vybranej zahraničnej vysokej škole, resp. výskumnej organizácii.

Habilitačná i inauguračná prednáška

Habilitačná prednáška Mgr. art. et Mgr. Ivana Zvaríka, ArtD., odborného asistenta na Hudobnej a umeleckej akadémii Jána Albrechta Banská Štiavnica a speváka Štátnej opery Banská Bystrica, študijný odbor 2.2.3 hudobné umenie na tému Postava Štelinu v opere E. Suchoňa Krútnava sa uskutočnila 8. novembra v koncertnej sále FMU. V rovnaký deň bola na programe aj inauguračná prednáška doc. Viktórie Herencsár, ArtD., docentky na katedre orchestrálnych nástrojov FMU AU, študijný odbor 2.2.3 hudobné umenie na tému Variabilita tvorby tónu na cimbalosa.

Voľby do akademického senátu

Akademický senát Akadémie umení v Banskej Bystrici vypísal voľby do AS AU na nové štvorročné funkčné obdobie 2018 – 2022. Voľby do senátu sa podľa čl. 6. Zásad volieb do Akademického senátu Akadémie umení uskutočnili 3. – 5. decembra.

Stretnutie so zástupcom AVF

V kinosále FDU AU sa začiatkom decembra uskutočnilo stretnutie s Bohumírom Bobockým z Audiovizuálneho fondu SR, ktorý predstavil túto inštitúciu s osobitným zreteľom na štipendia a študentské žiadosti.

Vianočný koncert FDU

Priestory Klubu HaD na Hornej ulici sa v polovici decembra rozoznali piesňami Vianočného speváckeho koncertu študentov herectva 2., 3. a 5. ročníka FDU AU. Na klavíri ich sprevádzal Mgr. art. Ľubomír Richter, hlasovými pedagógmi boli doc. Mgr. Art. Dušan Jarjábek a Olga Hromadová.

Deň krátkeho filmu

21. december je symbolicky vyhlásený za Svetový deň krátkeho filmu. Preto sa v kinách po celom svete vždy v tento deň organizujú prehliadky. Na Slovensku sa podujatie Deň krátkeho filmu uskutočnilo od 14. decembra do 21. decembra 2018 v deviatich slovenských kinách a v dvoch kultúrnych centrách, kde boli prehliadky – projekcie krátkometrážnej filmovej tvorby. Na prehliadke sa predstavil dokumentárny film z KDT Učiteľka tanca – r. Barbora Vaculová.

Zimný prieskum 2018/19

V duchu tradície sa priestory FVU AU stali 14. – 15. decembra dejiskom prehliadky semestrálnych prác.

SPOLU

V termíne od 7. decembra 2018 do 20. januára. 2019 sa v priestoroch Galérie Kina Hvězda v Uherskom Hradišti koná spoločná výstava pedagógov FVU AU v Banskej Bystrici a Univerzity Tomáše Bati v Zlíne, ktorá je venovaná 100. výročiu vzniku ČSR.

Workshop

V rámci výstavy Ako na umenie... (17. október 2018 – február 2019) v Stredoslovenskej galérii v Banskej Bystrici sa konal workshop pod vedením Patrika Ševčíka z katedry grafiky FVU AU v Banskej Bystrici. Zúčastnili sa ho študenti zo strednej školy informačných technológií v Banskej Bystrici. Študenti v rámci workshopu, ktorý mal názov Na jeden dotyk, kopaním lopty do steny vytvorili veľkoformátovú grafiku, s textom Česko Slovensko!!!, ktorý bol odkazom na 100. výročie založenia ČSR.

(in)

Novoročná pohľadnica

Na základe zadania pedagóga Patrika Ševčíka, študenti 1. ročníka magisterského stupňa štúdia, v rámci predmetu grafický dizajn spracovali tému novoročnej pohľadnice pre dodávateľa tepla – firmu STEFE SK, a. s., Banská Bystrica. Leitmotív „Nechajme zimu pred dverami, a pustíme hrejivé vianočné teplo do našich bytov a srdc,“ bol doplnený o krátky vinš - básničku, ktorú spoločnosť dodala, a na ktorú študenti reagovali originálnymi autorskými návrhmi. Študenti vytvorili novoročenky v rôznych výtvarných technikách s atmosférou rodinného krbu, tepla v domácnosti, či využili slovné hračky. Z viac ako troch desiatok vedenie spoločnosti STEFE, a. s., vybralo víťazný návrh študenta Františka Ďuriančika.

Choreo grafika v Divadle štúdio tanca

Tanečná akcia, pohyb zaznamenaný na plátne.

Performatívna akcia, ktorej výsledkom sú veľkoformátové grafické plátna, bola vytvorená prostredníctvom odtlačku choreografie tanečníkov na plátne. Grafika vznikla zaznamenaním pohybovej stopy na pripravenom farebnom podklade. Prezentovaná choreografia vychádza z tvorby tanečníkov k plánovanému galavečeru GALA 20 / Nový pohľad späť, ktorý je vyvrcholením osláv 20. výročia vzniku divadla. Vytvorené grafiky sú vystavené vo foyer divadla. Projekt vznikol na základe spolupráce Divadla Štúdio tanca a katedry grafiky, Fakulty výtvarných umení Akadémie umení v Banskej Bystrici. Choreo grafika bola vytvorená pod vedením vizuálnych umelcov Petra Valiska-Timečku a Patrika Ševčíka z katedry grafiky FVU AU v BB v koncepcii tanečníkov Divadla Štúdio tanca.

ps, foto: aa

